

Εν Λευκωσία, τῆ 6ῃ Μαρτίου, 2014

ΘΕΜΑ: * ΟΙ ΚΟΜΝΗΝΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ,
* Η ΑΠΟΙΚΙΑ ΤΩΝ ΜΑΝΙΑΤΩΝ ΕΙΣ ΚΟΡΣΙΚΗΝ,
* Ο ΜΕΓΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ.

Ἀγαπηταί Κυρίαί καί Κύριοι,

Κατά τήν περυσινήν διάλεξιν διά τήν Γαλλοφωνίαν ἀνεφέρθη εἰς τήν ἀρχαίαν Γαλατίαν καί τάς Ἑλληνικάς ἐπιδράσεις ἐπ' αὐτῆς ἀπό τῶν μυθολογικῶν χρόνων μέχρι καί τῶν πρό Χριστοῦ ἐτῶν. Ὅμως δέν εἶχομεν μόνον ἀρχαίας Ἑλληνικάς ἀποικίσεις ἐπί Γαλλικοῦ ἐδάφους. Ὑπῆρξε καί ἄλλη ἀποίκησης κατά πολύ νεωτέρα, ἡ ὁποία ἀφησε καί αὐτή ἐντονωτάτην τήν Ἑλληνικήν σφραγίδα τῆς ἔστω καί ἐάν δέν εἶναι εὐρέως γνωστή. Ἀπόψε θά παρακολουθήσωμεν μαζί τήν περιπετειώδη ἱστορίαν τῆς νεωτέρας αὐτῆς Ἑλληνικῆς μεταναστεύσεως, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν τόν 17ον αἰῶνα καί ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθε μία πολύ σημαντική ἱστορική ἐξέλιξις διά τήν Γαλλίαν καί ἡ ὁποία συνέτεινεν εἰς τήν ἐπαναστατικὴν ὅσον καί μετεπαναστατικὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησίν τῆς. Πῶς δηλ. ἐν εἰς Γαλλικόν ἐδαφος μεταναστεῦσαν Ἑλληνικόν στοιχεῖον χαρακτηριζόμενον ἀπό τό γνωστόν σφρῖγος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, διεδραμάτισε καί πάλιν ἓνα πολύ σημαίνοντα ρόλον εἰς τήν Ἱστορίαν τοῦ τόσο ἀγαπητοῦ μας Γαλλικοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποίου τήν γλῶσσαν τιμῶμεν τόν μῆνα αὐτόν, καί πῶς εἰς γόνος τοῦ Ἑλληνικοῦ αὐτοῦ στοιχείου ἀνελιχθεῖς εἰς Ἀρχιστράτηγον καί μετέπειτα Αὐτοκράτορα, ὠδήγησε τόν Γαλλικόν λαόν εἰς τήν ἀναδημιουργίαν του ἐκ τῆς δίνης τοῦ ἐθνικοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ του.

Ἡ παροῦσα ἱστορική μελέτη ἔχει ὡς ἐν τῶν βασικῶν θεμάτων τῆς τήν οἰκογένειαν τῶν Κομνηνῶν Αὐτοκρατόρων, ἡ ὁποία ἀνήκεν εἰς μίαν τῶν ἐπιφανεστέρων οἰκογενειῶν τῆς διοικητικῆς καί στρατιωτικῆς ἀριστοκρατίας, ὄχι μόνον τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἀλλά καί σχεδόν ὅλων τῶν ἐποχῶν καί αἰώνων τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀνθρωπότητος. Διά τήν καταγωγὴν τῶν Κομνηνῶν, θά σᾶς ἀναφέρω ἀμέσως τάς τρεῖς ὑπαρχούσας ἐκδοχάς. Αἱ πρῶται δύο ἐξετάζουσι τήν καταγωγὴν τῶν Κομνηνῶν ὑπό τό πολύ στενόν πρῖσμα τῆς ἱστορικῆς περιόδου τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἐνῶ ἡ τρίτη ἐκδοχὴ διά τήν ὁποίαν παρέχονται πλήρη ἀποδεικτικά στοιχεῖα εἰς τήν παροῦσαν ὁμιλίαν διευρύνει μεγάλως τήν χρονικὴν ἔκτασιν καί τοὺς χρονικοὺς ὀρίζοντας καί δίδει εἰς τήν οἰκογένειαν τῶν Κομνηνῶν μίαν βαθυτάτην ἱστορικὴν διάστασιν.

Συγκεκριμένως ἡ πρώτη ἐκδοχή ἐγκείται εἰς τὴν ἀποψιν, ὅτι ἡ οἰκογένεια τῶν Κομνηνῶν προήρχετο ἀπὸ τὴν Παφλαγονίαν. Τὴν ἐκδοχὴν αὐτὴν ἀντέκρουσεν ὁ Γερμανὸς Βυζαντινολόγος Mädlar, ὡς ἀναφέρει εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Βυζαντίου ὁ Ἕλλην Βυζαντινολόγος Κωνσταντῖνος Ἄμαντος. Ὁ Mädlar ἐξηγεῖ, ὅτι οἱ Κομνηνοὶ εἶχον μὲν ἀποκτήσει πολλά κτήματα εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἀλλὰ ἡ καταγωγὴ των προήρχετο ἐκ τοῦ Θρακικοῦ χωρίου Κόμνη, ἐξ οὗ, ὡς λέγει, καὶ τὸ ὄνομα των Κομνηνοὶ. Ἡ ἐξήγησις αὐτὴ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀρκετὰ λογικὴ θεωρουμένη καὶ ἐντοπιζομένη αὐτὴ ἐντὸς τῶν χρονικῶν πλαισίων τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Ὅμως δὲν εἶναι τόσον ἀπλὴ ὑπόθεσις ἢ οἰκογενειακὴ καταβολὴ τῶν Κομνηνῶν. Ἐὰς ἐτοιμασθῶμεν λοιπὸν διὰ μίαν πολὺ μεγάλην ἐκπληξιν! Αὐτὴ ἢ τόσον φημισμένη οἰκογένεια ἀνάγει τὰς καταβολὰς τῆς, ὅσον καὶ ἐὰν φαίνηται ἀπίστευτον, εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς ἀρχαιοτάτης Τροίας καὶ μετέπειτα εἰς τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Κράτους τῶν Ἄλπεων, τὸν Αἰνεΐαν, τοὺς Καίσαρας καὶ Αὐτοκράτορας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Τραπεζοῦντα. Ἐκ δὲ τῆς Τραπεζοῦντος εἰς τὴν φημισμένην Μάνην, τὴν Κορσικὴν καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὴν Γαλλίαν, Ἰταλίαν καὶ ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης!

Ἐὰς ἴδωμεν ὁμως βῆμα πρὸς βῆμα καὶ γενεάν πρὸς γενεάν καὶ μὲ ἀπίστας ἀποδείξεις τὴν πραγματικὰ μυθικὴν ἐξέλιξιν τῆς μοναδικῆς αὐτῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν, ὡς μᾶς τὴν παραδίδει ἡ Ἱστορικὴ μελέτη. Εἷς βασικὸς μελετητὴς τῆς γενεαλογίας καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Κομνηνῶν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ὑπῆρξεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας παρὰ τῆ Δημοκρατία τῆς Βενετίας, Maître le Chevalier d'Hénin. Ὁ Γάλλος Ὑπουργὸς συνέγραψε τὸ 1789 ἐν πολὺ σημαντικὸν βιβλίον διὰ τὴν οἰκογένειαν τῶν Κομνηνῶν ὑπὸ τὸν τίτλον « Coup d'Oeil Historique et Généalogique sur la Maison Impériale de Comnène » (Δηλ. Ἱστορικὸν καὶ Γενεαλογικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου τῶν Κομνηνῶν). Αὐτὸς εἶχε μελετήσει πλεῖστα παλαιὰ Ἱστορικὰ κείμενα, ὡς τοῦ Ἰωάννου Λασκάρως καὶ τοῦ Λέοντος Ἀλλατίου κ.ἄ. Σημειωτέον ὅτι ὁ Maître le Chevalier d'Hénin δὲν ἦτο ἄτομον τυχαῖον ἀλλὰ πολὺ ἐξέχουσα προσωπικότης, ἀφοῦ ἀργότερον μετεκλήθη ἐκ Βενετίας εἰς Γαλλίαν διορισθεὶς εἰς Στρατάρχη (Chef de Camp, Ἀγγλιστί Field Marshal).

Ἐὰς παρακολουθήσωμεν λοιπὸν εἰς τὰς διαφανείας τὴν ἐξέλιξιν τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τῶν Κομνηνῶν. (Διαφάνειαι καὶ Ἀνάλυσις τούτων)

Εν άλλοις λόγοις, ἡ ἱστορία τῶν Κομνηνῶν διήρκεσε πέραν τῶν 3500 ἐτῶν! Ἀποτελεῖ δέ τὴν ἀρχαιοτέραν καὶ μακροβιωτέραν ἡγετικήν Δυναστείαν εἰς τὸν κόσμον! Ἀνακεφαλαιώνοντες δέ τὰ ὅσα εἶδομεν πιστοποιοῦμεν ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη τῶν Κομνηνῶν ἔχει δώσει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα:

11 Βασιλεῖς τῆς Τροίας.

Τοὺς βασιλεῖς τοῦ Βασιλείου τῶν Ἄλπεων (Royaume d'Alpe) ἰδρυθέντος ὑπὸ τοῦ Αἰνείου.

Ὅλους τοὺς Ρωμαίους Βασιλεῖς, Αὐτοκράτορας καὶ Καίσαρας κτλ. μετὰ τὸν γάμον τοῦ Αἰνείου μετὰ τὴν Λαβίνιαν, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Λατίνου.

Αὕτη ἡ διαδοχὴ μᾶς ἔδωσε τὰς κάτωθι φημισμένας Ρωμαϊκὰς βασιλικὰς οἰκογενείας:

- SYLVIA. Ἐξ αὐτῆς τῆς οἰκογενείας προῆλθον αἱ δύο ἐπιφανεῖς οἰκογένειαι:

- JULIA. Ἡ οἰκογένεια αὕτη ἔδωσε πολλοὺς στρατηγούς καὶ ἡγέτας καὶ ἐξ αὐτῆς

προήρχετο ὁ Γάιος Τούλιος Καῖσαρ Ὀκτάβιος Αὐγουστος, γεννηθεὶς τὸ 45 π.Χρ..

- FLAVIA, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ 469 μ.Χρ. μᾶς ἔδωσε πέραν τῶν 30 Αὐτοκρατόρων μετὰ τὸ

ὄνομα COMANUS (Γαλλιστί Comaine), μεταβληθέντος σὺν τῷ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ Πρίγκηπος Φλαβίου-Νικηφόρου-Κομνηνοῦ I εἰς: Comnène-KOMNΗΝΟΣ ὑπὸ τοῦ Πρίγκηπος Φλαβίου - Νικηφόρου - Κομνηνοῦ I. Ἡ παρουσία τῶν Κομνηνῶν ἐσυνεχίσθη δίδουσα εἰς τὴν:

- BYZANTINHN AYTOKPA TOPIAN

27 Κομνηνοὺς Αὐτοκράτορας, ἐκ τῶν ὁποίων:

7 εἰς Κωνσταντινούπολιν,

18 εἰς Τραπεζοῦντα, καὶ

2 εἰς Παφλαγονίαν καὶ Ἡράκλειαν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐπίσης μᾶς

ἔδωσαν:

26 Βασιλεῖς τῆς Κολχίδος καὶ

8 Βασιλεῖς τῶν Λαζῶν

Ἐπὶ πλέον δέ πρὸς τοὺς Αὐτοκράτορας, Βασιλεῖς κτλ. ἡ μοναδικὴ ἡγετικὴ αὕτη οἰκογένεια ἔδωσε καὶ πληθῶραν μελῶν τῆς εἰς ἄλλα ὑψίστα ἀξιώματα, ὡς Σεβαστοκράτορας, Στρατηγούς, Νομάρχας, Πρωτοσπαθαρίους, Πρίγκηπας, Καρδινάλιους, Μεγάλους Ἄρχοντας, Προύχοντας κ.ἄ. Ἐπίσης

πολλαί θυγατέρες των ἔγιναν βασίλισσαι εἰς γειτονικάς χώρας
νυμφευθεῖσαι τοὺς ἡγέτας τῶν χωρῶν αὐτῶν.

Ἐπικετρωνόμεθα τώρα εἰς τὴν περίοδον τῶν Σταυροφοριῶν
καί συγκεκριμένως εἰς τὴν 4ην Σταυροφορίαν. Μὲ τὴν
κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων τὸ
1204 διέφυγον μετὰ πολλῶν ἀξιωματούχων καὶ λαοῦ καὶ οἱ
ἔγγονοι τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἀνδρονίκου Α΄
Κομνηνοῦ καὶ υἱοὶ τοῦ Σεβαστοκράτορος (δηλ. τοῦ δευτέρου
εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν ἱεραρχίαν) Μανουήλ Κομνηνοῦ, οἱ
Ἀλέξιος καὶ Δαυῖδ. Οἱ δύο ἀδελφοὶ κατέφυγον ἐκ
Κωνσταντινουπόλεως ἐν πρώτοις εἰς Γεωργίαν, ὅπου ἡ θεία
τῶν, βασίλισσα Θάμαρ τῆς Γεωργίας, τοὺς ἐβοήθησε νά
καταλάβωσι τὴν Τραπεζοῦντα τὸ 1204 καὶ ἔτσι ὁ μὲν Ἀλέξιος
Α΄ ὁ Κομνηνός ἔγινεν ὁ πρῶτος Αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος
καὶ ἐβασίλευσε μέχρι τὸ 1222. Ἦτο ἐπίσης γνωστός καὶ ὡς
Μεγαλοκομνηνός, ἀκόμη δὲ αὐτοαπεκαλεῖτο «Βασιλέγγονος», ὡς
ἔγγονος τοῦ τέως Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἀνδρονίκου Α΄
τοῦ Κομνηνοῦ. Ὁ ἀδελφός του Δαυῖδ Α΄ ὁ Κομνηνός ἐχρίσθη
Αὐτοκράτωρ τῆς Παφλαγονίας καὶ τῆς Ηρακλείας, περιοχῶν ἐπὶ
τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ ἐπεξέτεινε μάλιστα τὰ σύνορα τῆς
αὐτοκρατορίας του καταλαβὼν ἀπὸ τοὺς Σταυροφόρους καὶ τὴν
Βιθυνίαν.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν πρὸς Ανατολάς διασποράν τοῦ
Ἑλληνισμοῦ ἐκ τῆς καταλήψεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν
Σταυροφόρων, εἷς μεγάλος ἀριθμὸς Βυζαντινῶν εὐγενῶν καὶ
λαοῦ μετώκησαν τὸ 1262, εἰς τὴν ἀσφαλῆ Πελοπόννησον, ὅπου
μεταφέροντες ἐκεῖ τὸ Βυζαντινὸν πνεῦμα καὶ πολιτισμὸν
ἐδημιούργησαν μίαν νέαν Βυζαντινὴν κοινωνίαν κατὰ τὸ
πρότυπον τῆς Βυζαντινῆς μητροπόλεως καὶ τῶν παραδόσεών των,
καταστήσαντες τὸν Μυστράν ὡς κέντρον των. Τῷ 1348 οἱ
Βυζαντινοὶ τῆς Πελοποννήσου ἀνεκήρυξαν τὴν περιοχὴν των εἰς
Δεσποτᾶτον, ὀνομάσαντες τοῦτο Δεσποτᾶτον τοῦ Μορέως.

Πρέπει νά ἀναφερθῇ ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἤρχισαν σταδιακῶς νά
ἐξαπλώνωνται εἰς τὴν κεντρικὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ νά
καταλαμβάνωσι τὰ Βυζαντινὰ ἐδάφη, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλον.
Κυρίως μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν
Τούρκων τὴν 29ην Μαΐου, 1453, ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ τοῦ Β΄ τοῦ
Πορθητοῦ, καὶ κατόπιν πολὺ ὀλίγων ἐτῶν καὶ τῆς
Αὐτοκρατορίας τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἄλλοι ἀνώτατοι
ἀξιωματοῦχοι ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν, ὡς καὶ πολλοὶ
ἄλλοι, ἐγκατέλειψαν καὶ τὴν περιοχὴν τῆς Τραπεζοῦντος, ὡς
καὶ ἄλλας περιοχὰς τοῦ Βυζαντίου εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, διὰ νά

έγκατασταθῶσιν εἰς τόν μακρυνόν καί ἀσφαλῆ, ὡς ἐφαίνετο τότε, Μυστράν.

Ὅμως προτοῦ προχωρήσομεν περαιτέρω, θά πρέπει νά παραμείνωμεν ἐπ' ὀλίγον ἀκόμη εἰς τήν Τραπεζοῦντα, δηλ. τό ἄλλον προπύργιον τοῦ Βυζαντίου, καί νά ἴδωμεν ποία ἀκριβῶς ἦτο ἐκεῖ ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων: Ὁ τελευταῖος Αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος ὑπῆρξεν ὁ Δαυῖδ ὁ Β΄ Μέγας Κομνηνός. Σημειωτέον ὅτι ὁ Δαυῖδ Β΄ εἴλκει τήν καταγωγήν του ἀπ' εὐθείας ἀπό τούς Κομνηνοῦς Αὐτοκράτορας, ἀφοῦ ἦτο ὁ τρίτοτοκος υἱός τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Τραπεζοῦντος Ἀλεξίου Δ΄ καί τῆς Θεοδώρας Καντακουζηνῆς. Δυστυχῶς ὄλους, γονεῖς καί τέκνα, τούς ἐθανάτωσεν ὁ αἰμοσταγῆς Μῶαμεθ ὁ Β΄. Μετά τήν κατάληψιν τῆς Τραπεζοῦντος τούς μετέφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου τούς ἀπεκεφάλισεν. Διεσώθη μόνον ὁ νεώτερος υἱός των Νικηφόρος Κομνηνός. Ὁ νεαρός Νικηφόρος Κομνηνός διέφυγε μέ τό ψευδώνυμον Γεώργιος εἰς τήν Περσίαν, εἰς τήν θείαν του Σάραν Κομνηνήν, σύζυγον τοῦ Βασιλέως τῆς Περσίας. Ἀπ' ἐκεῖ κατηυθύνθη τό 1476 εἰς Μάνην, ὅπου ἐγινε δεκτός ὑπό τῶν Μανιατῶν μέ μεγάλας τιμάς ὡς ὁ διαφυγών μόνος διασωθείς Βυζαντινός Αὐτοκράτωρ. Ἐκτοτε καθιερώθη ὅπως ὁ ἐκάστοτε ἀρχηγός τῶν Μανιατῶν, ὁ ἀποκαλούμενος Πρεσβύτερος Προύχων (Γαλλιστί: Protogéronde ἢ Protogérien), ἐπρεπε νά κατάγῃται ἀπό τήν οἰκογένειαν τῶν Κομνηνῶν Αὐτοκρατόρων καί ὁ νεαρός Νικηφόρος Κομνηνός ὑπῆρξεν ὁ 1ος Πρεσβύτερος Προύχων τῆς Μάνης.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Μῶαμεθ ὁ Πορθητής περί τό 1460 προελαύνων ἐφθασε μέχρι τήν Πελοπόννησον, ὅπου ἐκτοπίσας τούς Ἐνετούς, οἱ ὅποιοι κατεῖχον κάποια ὄχυρά της, κατέλαβε ταύτην, πλὴν τῶν νοτιωτάτων περιοχῶν της, τὰς ὁποίας οὔτε οἱ Ἐνετοί προηγουμένως οὔτε καί οἱ Τοῦρκοι μεταγενεστέρως παρ' ὅλας τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις των δέν ἠδυνήθησαν νά ὑποτάξωσιν. Τό 1476 καί ὑπό τήν πίεσιν τῶν Τούρκων οἱ κάτοικοι τοῦ Μυστρά συνεκεντρώθησαν εἰς τήν κεντρικήν νοτιωτάτην χερσόνησον τῆς Πελοποννήσου εἰς τήν ξακουστήν Μάνην, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἦσαν οἱ φημισμένοι Μανιάται, ἐξοχοὶ ναυτικοὶ καί γενναῖοι πολεμισταὶ τῶν ὀρέων. Ὡς εἶναι εἰς ὄλους μας γνωστόν, οἱ Μανιάται, συμβαλλούσης καί τῆς ἀπροσίτου μορφολογίας τοῦ ἐδάφους τῆς Μάνης μέ τὰς ἀποκρήμνους ὀροσειράς τοῦ Ταυγέτου, ἦσαν τραχεῖς πολεμισταὶ, ἀνυπότακτοι, γενναῖοι καί βεβαίως πολύ ὑπερήφανοι διά τήν ἀρχαίαν Ἑλληνικήν Σπαρτιατικήν καί μετέπειτα Βυζαντινήν καταγωγήν των. Νά σημειωθῇ ὅτι ὁ Νικηφόρος Κομνηνός ἐνίκησεν ἐπανειλημμένως τούς Τούρκους εἰς τὰ βόρεια τῆς Μάνης.

Μέ τήν πάροδον τῶν χρόνων βλέποντες οἱ Μανιάται, ὅτι δέν εἶχον ἐλευθέραν τήν διακίνησιν πρός τήν ὑπόλοιπον Πελοπόννησον λόγῳ τῆς Τουρκικῆς κατοχῆς τῆς καί αἰσθανόμενοι ἀπό ξηρᾶς ὡς πολιορκούμενοι καί καταπιεζόμενοι ἐξ αἰτίας τῆς πιεστικῆς παρουσίας τῶν Τούρκων εἰς τὰς περιοχάς τῆς Πελοποννήσου βορείως τῆς Μάνης, περί τό 1670 ἤρχισαν σταδιακῶς πολλοί ἐξ αὐτῶν νά ἐγκαταλείψωσι τήν περιοχὴν τῆς Μάνης καί νά ἐγκαθίστανται εἰς διαφόρους νήσους τῆς Ἐπτανήσου, ὡς ἐπίσης καί εἰς τήν Ἰταλίαν, κυρίως δέ εἰς τήν περιοχὴν τῆς Τοσκάνης, τῆς Ἀπουλίας, τῆς Μαντούης καί τῆς Κορσικῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τήν Κορσικὴν πρέπει νά γνωρίζωμεν ὅτι ἀπό τοῦ 14ου αἰῶνος αὕτη κατελήφθη ὑπό τῶν ἀκμαζόντων τότε Γενουατῶν.

Ὡς γνωστόν οἱ Κορσικανοί ἦσαν εἷς τραχύς καί ἀτίθαστος λαός, ἐπολέμουν μέ μανίαν καί δέν ἀπεδέχοντο τήν ὑποταγὴν τῶν εἰς τοὺς Γενουάτας καί ηὔρισκοντο εἰς συνεχεῖς συγκρούσεις μέ αὐτούς. Ὡς ἀντίδοτον πρός τήν ἐχθρικήν στάσιν τῶν Κορσικανῶν οἱ ἄρχοντες τῆς Γενούης ἠκολούθησαν τήν τακτικὴν τῆς ἐγκαταστάσεως ξένων λαῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Κορσικῆς πρός ἐξασθένησιν τοῦ γηγενοῦς στοιχείου τῆς νήσου διὰ τῆς προσμείξεώς του μέ ἄλλους λαούς. Ὑπό τὰς συνθήκας αὐτάς κατόπιν ἐπισήμου προσκλήσεως ὑπό τῶν Γενουατῶν ἀρχόντων, τήν 3ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1675 περίπου 730 Μανιάται μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ἐπίσκοπον Παρθένιον Καλκανδῆν καί μέ ἀρχηγόν τῶν τόν Κωνσταντῖνον Στεφανόπουλον Κομνηνόν, τόν 10ον Πρεσβύτερον Προύχοντα τῆς Μάνης, καί ἀριθμοῦ μελῶν τῆς ὀνομαστῆς Μανιατικῆς οἰκογενείας τῶν Στεφανοπούλων Κομνηνῶν, καταγομένων εὐθέως, ὡς ἀνεφέρθη, ἀπό τήν οἰκογένειαν τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων Κομνηνῶν, ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ Οἰτύλου τῆς Μάνης καί ἀπό τὰ τραχεᾶ ὄρη τοῦ Ταυγέτου μέ τελικόν προορισμόν τῶν τήν Κορσικὴν. Τό ταξειδίον τῶν δέν ἦτο διόλου εὐκόλον, διότι ἔπρεπε νά διέλθωσι διὰ μέσου τοῦ κλοιοῦ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου ὡς καί τῶν Βερβέρων, Τούρκων καί ἄλλων πειρατῶν πού ἐλυμαίνοντο τήν Μεσόγειον. Ἐν τῶν πλοίων κατελήφθη ὑπό τῶν Τούρκων, ἐνῶ ἕτερον ἐβυθίσθη. Ἐν τρίτον ἐπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πειρατῶν, οἱ ὅποιοι ἐπώλησαν τοὺς ἐπιβαίνοντας ὡς σκλάβους εἰς τὰς ἀγοράς τῆς Β. Ἀφρικῆς. Τὰ 3 ἐναπομείναντα πλοῖα μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Κωνσταντῖνον Στεφανόπουλον Κομνηνόν, τοὺς δύο υἱούς του καί συγγενεῖς τῆς μεγάλης αὐτῆς οἰκογενείας ὡς καί ἄλλους Μανιάτας ἐσυνέχισαν τόν πλοῦν τῶν ὡς ἦτο προγραμματισμένος.

Κατὰ πρῶτον κατηυθύνθησαν εἰς Γένουαν, ὅπου καί ἐφθασαν μετὰ ἀπό 3 μῆνας, τήν 1ην Ἰανουαρίου, 1676. Ἐκεῖ κατόπιν τῶν ἀναγκαίων διαπραγματεύσεων μέ τήν Γερουσίαν τῆς

Γαληνοτάτης Δημοκρατίας τῆς Γενούης ὁ Κωνσταντῖνος Στεφανόπουλος Κομνηνός ἐξησφάλισεν ἀπὸ τὴν Σύγκλητον καὶ ἐνυπογράφως, ἤτοι ἐπισήμως, τὴν συμφωνίαν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Ἑλλήνων Μανιατῶν ἀποίκων εἰς τὴν Κορσικὴν. Εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Κομνηνόν καὶ τοὺς διαδόχους του ἐδόθη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Γενούης ὁ τίτλος τοῦ «Προνομιούχου Ἀρχοντος». Ὁ τίτλος αὐτός μεταφράζεται εἰς τὴν Γαλλικὴν ὡς « Chef Privilégié ». Ἐπίσης ἠδύνατο νὰ φορῶσιν ἐπίσημα ἐνδύματα κατὰ τὰς ἑορτάς μὲ τὸ ἀγαπημένον των Αὐτοκρατορικόν Βυζαντινόν χρῶμα - τὸ πορφυροῦν. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν Μάνην οἱ κάτοικοί της διετήρουν πλεῖστα ἤθη, ἔθιμα καὶ νόμους, τοὺς ὁποίους ἐκληρονόμησαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Σπαρτιάτας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατήγοντο κατὰ μέγα μέρος. Ὡς γράφει ὁ Ἄγγλος φιλέλληνας καὶ ἀρχαιολάτρης John Sorey-Morit, ὁ ὁποῖος ἐπεσκεφθῆ τὴν Μάνην τῷ 1795: «.. Ὅταν ἀνέφερες εἰς τοὺς Μανιάτας διὰ τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην καὶ τοὺς Σπαρτιάτας, ὄλων ἐσπίθιζον οἱ ὀφθαλμοί».

Μία τῶν διατηρηθεισῶν παραδόσεων ἦτο ἡ συνέχισις τῆς πολιτικῆς καὶ νομοθετικῆς διοικήσεως, ὡς τὴν εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην ὁ νομοθέτης Λυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος: Ἡ Γερουσία ἀπετελεῖτο τότε ἐξ 28 Γερόντων ἢ Γερουσιαστῶν καὶ ἐκ 2 Βασιλέων ἢ Πρωτογερόντων, ἐνῶ εἰς τὴν Μάνην μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ διασωθέντος Πρίγκηπος Νικηφόρου Κομνηνοῦ καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τούτου ὡς τοῦ συνεχιστοῦ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων καὶ μόνου ἀρχηγοῦ των, ὁ ἐκάστοτε Πρωτογέρων ἦτο μόνον εἷς, ἀντὶ τῶν ἀρχικῶς δύο. Τὴν διοικητικὴν ταύτην διάταξιν ἐσεβάσθη πλήρως διὰ τοὺς μεταναστεύσαντας Μανιάτας τῆς Κορσικῆς ἢ Γερουσία τῆς Γενούης (Sénat).

Τὴν 14ην Μαρτίου, 1676, δηλ. μετὰ ἀπὸ 5 ½ ὀλοκλήρους μῆνας ταξειδίου, μετακινήσεων καὶ ταλαιπωριῶν ἐφθασαν τελικῶς οἱ Ἕλληνες Μανιάται εἰς ἓν πολὺ μικρὸν λιμάνι, τὰς Καρυάς, ἰταλιστὶ Cargese, εἰς τὴν Δυτικὴν Κορσικὴν, ἀπ' ὅπου, ὡς συνεφωνήθη μὲ τὴν Σύγκλητον τῆς Γενούης, μετεκινήθησαν καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν ἐγγὺς ἐνδοχώραν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Paomia, Salogna καὶ Revinda. Οἱ Ἕλληνες Μανιάται εἰς τὴν Κορσικὴν ἐπέδειξαν πολὺ μεγάλην ἐργατικότητα. Ἦσαν φιλοπρόοδοι καὶ διεκρίθησαν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς περιοχῆς ὑπ' αὐτῶν ἐγένεν ὀνομαστὴ εἰς ὅλην τὴν Κορσικὴν. Ζῶντες μίαν φιλήσυχον ζωὴν παρῆγον τὰ ὠραιότερα καὶ εὐγευστότερα φρούτα τῆς Κορσικῆς. Ὅταν ὁ Κορσικανός ἱστορικός Limperani ἐπεσκέφθη τὴν Paomia τῷ 1713 ἐμεινεν ἐκθαμβος. Καὶ ἔγραψε: « A dire il vero io restai ammirato al vedere l'amenotà di quel luogo. Tutto il paese della Colonia, era un delizioso giardino fornito di tutti i frutti desiderabili : cosa da ammirare come in 37

anni i Greci avessero potuto fa tanto ». Δηλ. Διά νά εἶπω τήν ἀλήθειαν ἐμείνα ἐκθαμβος βλέπων τήν ἀβρότητα αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ὅλη ἡ χώρα τῆς Αἰοικίας ἦτο εἷς ἀπολαυστικός κῆπος ἐφωδιασμένος μέ ὅλα τά ἐπιθυμητά φροῦτα: Γεγονός νά θαυμάση κάποιος πῶς ἐντός 37 ἐτῶν οἱ Ἕλληνες ἠδυνήθησαν νά κάνουν τόσα πολλά πράγματα.

Ἐν ἀντιθέσει, πρὸς τοὺς Ἕλληνας Μανιάτας, ὡς μᾶς πληροφορεῖ εἰς τὰ Αἰοιμημονεύματά της ἡ Δούκισσα d'Abbrantès, ἡ ὁποία ἐπίσης κατήγετο ἀπό τήν οἰκογένειαν τῶν Μανιατῶν Κομνηνῶν τῆς Κορσικῆς, ὡς ἐδιηγοῦντο οἱ ἠλικιωμένοι τῆς οἰκογενείας, ὅταν οἱ πρῶτοι Μανιαῖται ἀποικοὶ ἐφθασαν εἰς Ραομία, οἱ Κορσικανοὶ γείτονές των, πού ἐζῶν εἰς τό Vico καί τό Niolo, ηῦρίσκοντο εἰς πρωτόγονον κατάστασιν. Ἦσαν κυρίως ποιμένες ζῶντες σχεδόν εἰς ἡμιαγρίαν κατάστασιν, ἐνδεδυμένοι μέ ἓν εἶδος ριχταριοῦ ἀπό ἀκατεργάστους τρίχας αἰγός, πού τοὺς ἐχρησίμευεν, ἄλλοτε μέν ὡς ἐνδυμα, ἄλλοτε δέ ὡς μικρά προστατευτικὴ τέντα διά τήν νύκτα καί ἀκόμη διά τήν προστασίαν των ἀπό τὰς καταιγίδας. Αὐτὴ ἦτο ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων τῆς γειτονικῆς πρὸς τήν Ραομία περιοχῆς τοῦ Vico καί Niolo. Οἱ Ἕλληνες Μανιαῖται συνεπόνουν τοὺς Κορσικανούς γείτονές των διά τήν μιζέριαν εἰς τήν ὁποίαν ηῦρίσκοντο καί προσεπάθουν νά τοὺς βελτιώσωσι τὰς συνθήκας διαβιώσεώς των καί τήν ζωὴν των ἐν γένει.

Δυστυχῶς ἐφηρμόσθη καί πάλιν ἡ ἀρχαία ρῆσις: «Φοβοῦ τήν μῆνιν τῶν ὑπὸ σοῦ εὐεργετηθέντων». Ἔτσι μετὰ ἀπό 53 ἐτη ἡρέμου καί φιλησύχου βίου τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων Μανιατῶν, δηλ. ἀπό τοῦ 1676 μέχρι τό 1729, καί παρ' ὅλον ὅτι ἡ στάσις τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξεν ἀψόγως οὐδετέρα κατὰ τήν ἐξέγερσιν τῶν Κορσικανῶν ἐναντίον τῆς Γενουατικῆς κυριαρχίας τῆς Νήσου καί παρ' ὅλον ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ των τοὺς προέτρεψαν νά μὴν ἐνοχλήσωσι τοὺς φιλησύχους Ἕλληνας, ἐν τούτοις οἱ Κορσικανοὶ αἰσθανόμενοι ἐντονωτάτην ἐνδόμυχον ζήλειαν πρὸς τοὺς Μανιάτας, οἱ ὁποῖοι μετέτρεψαν τήν περιοχὴν τῆς Ραομία εἰς ἓνα πραγματικόν κῆπον τῆς Ἐδέμ, καί δεικνύοντες μίαν ἀπαράδεκτον ἀχαριστίαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι παντοιοτρόπως τοὺς ἐβοήθουν, τοὺς ἐπετέθησαν εἰς Ραομία μέ μεγάλην ἀγριότητα καί τοὺς κατέστρεψαν καί κατέκαυσαν ὀλοσχερῶς τὰς κατοικίας, τοὺς ἀγρούς καί τὰς φυτείας των.

Αὐτό ἐξηνάγκασε τοὺς Μανιάτας τῆς Κορσικῆς, οἱ ὁποῖοι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐτήρουν ὑποδειγματικὴν οὐδετέραν στάσιν ἀσχολούμενοι μετὰ τῶν οἰκῶν καί τῶν ἀγρῶν των, νά συστρατευθῶσι μέ τοὺς Γενουάτας. Τήν ἐποχὴν πού συνέβαινον ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα, τό 1729, ὁ Προνομιούχος Ἄρχων τῶν

Μανιατῶν ἦτο ὁ Ἰωάννης Κομνηνός, υἱός τοῦ Θεοδώρου Κομνηνοῦ, καί τρίτος Πρεσβύτερος Προύχων τῶν Ἑλλήνων τῆς Κορσικῆς. Ἦτο εἷς ἐπιβλητικός Προεστός, ὁ ὁποῖος ἐνέπνεε, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ βιβλία, «ἀνδρειωσύνην καί ἀρχοντιάν συγκεντρῶνων τὰ ἀπαράμιλλα στοιχεῖα τῆς ἐνδόξου καταγωγῆς καί οἰκογενειακῆς παραδόσεώς του».

Μετά τήν καταστροφήν τῶν οἰκιῶν καί τῶν ἀγρῶν των οἱ Ἕλληνες Μανιάται μετά πόνου ψυχῆς ἐξηναγκάσθησαν νά ἐγκαταλείψωσι τήν περιοχὴν τῆς Ραομῖα καί νά καταφύγωσι νοτιώτερον εἰς τήν φιλικὴν περιοχὴν τῆς παραλίου πόλεως τοῦ Αἰακείου ἰδρυθέντος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Φωκαέων (Ἰταλιστί Ajaccio). Κατά τήν μετακίνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἀπό τήν περιοχὴν τῆς Ραομῖα εἰς τό Ajaccio, ὁ Ἰωάννης Κομνηνός μέ μίαν μικράν ὀπισθοφυλακὴν ἐξ 80 μαχητῶν δέν ἠθέλησε νά ἐγκαταλείψῃ τὰ ἐρείπια τῆς Ραομῖα, μέχρις ὅτου πληροφορηθῆ, ὅτι τό κύριον σῶμα τῶν Ἑλλήνων μέ τὰ γυναικόπαιδα εἶχον φθάσει ἀσφαλῶς εἰς τό φιλικόν Αἰάκειον.

Μόνον τότε ἀπεφάσισεν ὁ Ἰωάννης Κομνηνός τήν μετακίνησιν τῆς ὀπισθοφυλακῆς ἀπό τήν Ραομῖα. Ὅμως, οἱ 80 αὐτοὶ μαχηταὶ ὑπῆρξαν πολύ εὐκολοσ στόχος διὰ τοὺς 3000 Κορσικανούς, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐκυνήγησαν ἀγρίως. Ὁ Ἰωάννης Κομνηνός μέ τοὺς ἀνδρας του μόλις καί ἐπρόλαβον νά καταφύγωσιν εἰς ἓνα ἡμικατεστραμμένον πύργον – τόν πύργον τῆς Omignia. Ἐκεῖ ἡμύνθησαν μέ ἀπαράμιλλον θάρρος καί σθένος. Μετά ἀπό τριῶν ἡμερῶν ἀπεγνωσμένην ἀντίστασιν, τὰ πυρομαχικά καί τὰ τρόφιμά των ἤρχισαν νά ἐξαντλῶνται. Ὅμως οὐδεὶς ἠθέλε νά παραδοθῆ εἰς τοὺς πολεμοχαρεῖς Κορσικανούς καί ἀνέμενον ὅλοι τό τελικόν πρόσταγμα τοῦ ἀρχηγοῦ των Ἰωάννου Κομνηνοῦ. Καί τότε ἤχησαν εἰς τὰ ᾧτα τῶν περικυκλωμένων Ἑλλήνων οἱ παιᾶνες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τῆς Σπάρτης καί τοῦ Βυζαντίου. Καί ἀκόμη τὰ προαιώνια διδάγματα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς περί Ἐλευθερίας καί αὐταπαρνήσεως. Ἐν νέον «Ἴτε παῖδες Ἑλλήνων» ἐξύπνησε μέσα των ἀπό τὰ βᾶθη τῶν αἰῶνων. Ἐν μέσῳ ἀπολύτου σιγῆς ἠκούσθη ἡ στεντορεία φωνή μέ τό πρόσταγμα τοῦ Σπαρτιάτου – Βυζαντινοῦ – Μανιάτου ἀρχηγοῦ των Ἰωάννου Κομνηνοῦ: «Νά μέ ἀκολουθήσετε!» Καί ἐξορμοῦσιν οἱ 80 Μανιάται μαχηταὶ ἐκ τοῦ φρουρίου Omignia καί ἐπιτίθενται ἐναντίον τῶν 3000 Κορσικανῶν καταλαμβάνοντές τούτους ἐξαπίνης καί τοὺς νικοῦσι κατά κράτος – οἱ 80 Ἕλληνες Μανιάται νικοῦσι τὰς 3000 Κορσικανούς καί συλλαμβάνουσι μέγαλον ἀριθμόν αἰχμαλώτων καί μετά ἀπό ὀλίγας ὥρας εἰσέρχονται θριαμβευταὶ εἰς τό Ajaccio! Αὐτό ἐγινε τό 1731 ὅπου ὑπῆρξε μεγαλοπρεπῆς καί πανηγυρικὴ ὑποδοχὴ τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως πρὸς τοὺς ἥρωας Μανιάτας. Εἷς ἐξοχος ζωγραφικὸς πίναξ μέ τόν Ἰωάννην Κομνηνόν καί τοὺς

μαχητάς του υπάρχει εις τό παρεκκλήσιον τῶν Ἑλλήνων, τήν *Madonna del Carmine*, ἐπί τῆς ἀκτῆς εις ἀπόστασιν 1 χλμ. ἀπό τό *Ajaccio*. Ἡ ἐκκλησία αὐτή εἶναι μέχρι σήμερον γνωστή ὡς: *la Chapelle des Grecs*.

Οἱ Γενουᾶται ἤρχισαν νά ἀντιλαμβάνωνται, ὅτι τοὺς ἦτο πολύ δύσκολον καί μᾶλλον ἀδύνατον νά κρατήσωσι τήν Κορσικήν μέ τοὺς Κορσικανούς εις διαρκῆ ἐμπόλεμον κατάστασιν ἐναντίον των. Ἔτσι ἐκάλεσαν τήν Γαλλίαν πρὸς βοήθειαν καί ἤδη ἀπό τοῦ 1756 ἐφθασαν εις Κορσικήν τὰ πρῶτα Γαλλικά στρατεύματα ὑπὸ τόν Γάλλον στρατηγόν *De Castries*. Μέ τήν περαιτέρω ἐξασθένησιν τῆς Γενούης ἡ Γαλλία τό 1768 ἐγινε κυρίαρχος τῆς Κορσικῆς κατόπιν τῆς ὑπογραφῆς τῆς σχετικῆς Συνθήκης μέ τοὺς Γενουάτας. Τοῦτο ἐπί βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου 15ου (XV). Οἱ ὑπογράψαντες τήν Συνθήκην ἦσαν ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας ὁ Δούξ *de Choiseul*, Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας, καί ὁ Μαρκήσιος *de La Sorba*, ὡς πληρεξούσιος τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας τῆς Γενούης. Ὡς εἶναι νοητόν καί μετὰ τήν ἔλευσιν τῆς Γαλλίας, οἱ Κορσικανοί ἐσυνέχισαν ἐπί τι διάστημα ἀκόμη τήν ἐξέγερσίν των.

Εἶναι φυσικόν οἱ Ἕλληνες Μανιαῖται νά συνταυτισθῶσι πλήρως μέ τοὺς Γάλλους. Ὁ πρῶτος ἐκπρόσωπος τῆς Γαλλίας ἦτο ὁ Μαρκήσιος *de Cursay*, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τόν πλήρη ἔλεγχον τῆς Κορσικῆς. Ἡ περιοχή τοῦ *Cargèse* καί *Ajaccio*, πού ἔμενον οἱ Ἕλληνες, ἐτέθη ὑπὸ τήν προστασίαν τοῦ φιλέλληνοσ Γάλλου Κόμητος *de Marbeuf*. Ὅμως οἱ Κορσικανοί μόλις νῆρυσκον τήν εὐκαιρίαν ἐπετίθεντο κατά τῶν Ἑλλήνων, ἀλλά αὐτοί προστατευόμενοι καί ὑπὸ τῶν Γαλλικῶν δυνάμεων ἀνθίσταντο ἐπιτυχῶς καί ἐπεβίωνον, μέχρις ὅτου οἱ Κορσικανοί μέ τήν πάροδον τῶν χρόνων ἔπαυσαν νά θεωρῶσι τοὺς Ἕλληνας ὡς ξένον σῶμα καί ἤρχισαν νά τοὺς ἀποδέχωνται, ὡς ἐπίσης καί τοὺς Γάλλους.

Ἄς ἴδωμεν ὁμως τήν περαιτέρω ἐξέλιξιν τοῦ κλάδου τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν εις τήν Κορσικήν. Ὁ πρωτότοκος υἱός τοῦ Ἰωάννου Κομνηνοῦ ὠνομάζετο Θεόδωρος. Ὁ Θεόδωρος Κομνηνός ἐσπούδασεν εις Ρώμην τό Χριστιανικόν Δόγμα καί ἐχειροτονήθη ἐκεῖ Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Ἑλλήνων τῆς Ρώμης. Ἐτερος υἱός τοῦ Ἰωάννου Κομνηνοῦ ἦτο ὁ Κωνσταντῖνος Στεφανόπουλος Κομνηνός, ὅστις ἔφερε τό ὄνομα τοῦ προπάππου του. Ὑπῆρξε δέ αὐτός ὁ διάδοχος εις τήν ἡγεσίαν τῶν Ἑλλήνων Μανιατῶν τῆς Κορσικῆς. Εἰς ἡλικίαν μόλις 12 ἐτῶν εἶχεν ἤδη λάβει μέρος εις πλείστας στρατιωτικάς ἐκστρατείας καί εις ἡλικίαν 17 ἐτῶν ἦτο ὁ ἀρχηγός τοῦ σώματος τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν εις τήν προσπάθειαν ἀρχικῶς τῶν Γενουατῶν καί μετέπειτα τῶν Γάλλων πρὸς καταστολήν τῆς ἐξεγέρσεως τῶν

Κορσικανῶν. Απέθανεν εἰς ἡλικίαν 68 ἐτῶν φέρων τόν βαθμόν λοχαγοῦ τοῦ ἰππικοῦ εἰς τό Régiment de Vallière.

Ὁ μεγαλύτερος υἱός τοῦ Κωνσταντίνου Κομνηνοῦ, ὁ Ἰωάννης-Στέφανος Κομνηνός (Jean-Etienne Comnène) ἔκανε θρησκευτικὰς σπουδὰς καί ἱερωθεὶς ὑπηρέτησεν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ St. Gervais. Ὁ δευτερότοκος υἱός, ὁ Δημήτριος Κομνηνός, ἐφοίτησεν εἰς Ρώμην εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Προπαγάνδας τῆς Πίστεως (Ecole della Propaganda Fida), ὡς ὠνομάζετο ἢ Σχολή, καί προωρίζετο ὑπὸ τοῦ πατρός του Κωνσταντίνου νὰ εἰσέλθῃ καί αὐτός εἰς τὴν ἱεροσύνην. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ νεαρός τότε Δημήτριος δέν ἠθελε νὰ ἱερωθῇ, ὁ πατήρ του ἦτο ἀνένδοτος. Ἐξ αἰτίας τῆς διαφωνίας των αὐτῆς ὁ Δημήτριος ἐγκαταλείπει τὴν ἐκκλησιαστικὴν σχολὴν τῆς Ρώμης καί ἐπιστρέφει εἰς Κορσικὴν, ὅπου ὁμως ἤδη ἀπὸ δύο ἡμερῶν ὁ πατήρ του εἶχεν ἀποθάνει καί αὐτός ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀποθανόντος πατρός του παρ' ὅλην τὴν ἀρχικὴν ἀντίθεσίν του τελικῶς ἱερώθη.

Εἰς τόν νεαρόν Δημήτριον, τότε μόλις 16 ἐτῶν, ἔπεσαν τεράστια οἰκογενειακὰ εὐθύναι: Ἐπρεπε νὰ προστατεύῃ τὴν μητέρα του, τὴν νεαράν ἀδελφὴν του Πανώριαν καί τόν μικρόν ἀδελφόν του. Καί ὄχι μόνον τὴν οἰκογένειαν του. Ἐπὶ τῶν νεαρῶν ὤμων του ἔπεσε τό βαρῦτατον ἔργον τῆς προστασίας τῶν ἀποκτηθέντων ἀπὸ τὴν Γερουσίαν τῆς Γενούης Εἰδικῶν Προνομίων τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν εἰς Κορσικὴν. Ἐπίσης ὡς Chef Privilégié (Πρεσβύτερος Προύχων) τῶν Ἑλλήνων Μανιατῶν ἔπρεπε νὰ διαφυλάττῃ τὰ συμφέροντα τῶν συμπατριωτῶν του, τὰ ὅποια κατεπατοῦντο μέ πρώτην εὐκαιρίαν ὑπὸ τῶν Κορσικανῶν. Δέν πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ὅλα τὰ προνόμια τῶν Κομνηνῶν καί Ἑλλήνων ἀποίκων αὐτομάτως ἠκυρώθησαν, μόλις οἱ Γενουᾶται παρεχώρησαν τὴν κυριαρχίαν τῆς Κορσικῆς εἰς τὴν Γαλλίαν.

Μόλις ἐνηλικιώθη ὁ Δημήτριος Κομνηνός μετέβη μέ ἄλλους Ἑλληνας Μανιάτας τῆς Κορσικῆς εἰς Παρισίους, διὰ νὰ παρουσιάσωσι εἰς τόν Βασιλέα Λουδοβίκον 16ον καί ἀπαιτήσωσι ἀπὸ αὐτόν τὰ δικαίως κατεχόμενα ἡγετικά προνόμια τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν καί βεβαίως τὰ δοθέντα δικαιώματα ἐπὶ μιᾶς περιοχῆς τῆς Κορσικῆς εἰς τοὺς Ἑλληνας Μανιάτας συμφώνως τοῦ ὑπογραφέντος ἐγγράφου μέ τὴν Γαληνοτάτην Δημοκρατίαν τῆς Γενούης καί μέ τὴν Σύγκλητον ταύτης. Ὁ Βασιλεὺς Λουδοβίκος 16ος τοὺς ἤκουσε μέ πολλὴν εὐγένειαν καί κατανόησιν καί τοὺς ἔδωσε μέσῳ τοῦ Γάλλου διοικητοῦ τῆς Νήσου, τοῦ Κόμητος de Marbeuf, πάσας τὰς ἀποζημιώσεις, τὰς ὁποίας ἐδικαιοῦντο διὰ τὰς ἀπολεσθείσας περιουσίας των εἰς Ραομία. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς τίτλους καί τὰ ἀξιώματα μέ τὰ ὅποια

περιεβάλλοντο οί Κομνηνοί πρόγονοι τοῦ Δημητρίου τούς ἀνεφέρθη, ὅτι δέν ἠδύναντο πλέον νά τά ἔχωσι, διότι ταῦτα συνεκρούοντο μέ τό πρωτόκολλον τῆς Γαλλικῆς Μοναρχίας καί Αὐλῆς.

Ὅμως θά ἠδύναντο οί Κομνηνοί, νά ἀπολαμβάνωσιν ὄλων τῶν προνομίων εὐγενείας ἐκ καταγωγῆς, τά ὅποια ἀνεγνώριζε τό Γαλλικόν Κράτος καί τό Πρωτόκολλον του. Διά τήν ἀναγνώρισιν ταύτην θά ἔπρεπε πρῶτον ὁ Δημήτριος νά παρουσιάσῃ ὄλα τά σχετικά ἀποδεικτικά στοιχεῖα. Κατόπιν πολλῶν προσπαθειῶν καί μέ τήν βοήθειαν ὄλης τῆς οἰκογενείας καί τῆς κοινότητος ὁ νεαρός Δημήτριος τά συνεκέντρωσε καί μεταβάς καί πάλιν εἰς Παρισίους τά ἐπαρουσίασεν εἰς τόν *Sieur Chérin*, τόν γενεαλόγον τοῦ βασιλικοῦ Οἴκου τῆς Γαλλίας. Ὁ *Maître Chérin* ἦτο γνωστός διά τήν ἀκαμπτον αὐστηρότητα, τήν λεπτομερεστάτην σχολαστικότητα ἀλλά καί τήν ἀλάνθαστον κρίσιν του. Καί ἔτσι ἔπρεπε νά εἶναι, ἄλλως ὁ οἰοσδήποτε θά ἠδύνατο νά ἀποκτᾶ μέ ψευδῆ «ἀποδεικτικά» διακρίσεις ἐκ μέρους τοῦ Γαλλικοῦ κράτους, πρᾶγμα τό ὅποιον διά τῆς μεγάλης αὐστηρότητος καί σχολαστικότητος τοῦ γενεαλόγου τοῦ Κράτους *Sieur Chérin* ἀπεφεύγετο. Ἐκ τῶν παρουσιασθέντων εἰς αὐτόν στοιχείων τό πόρισμα τοῦ γενεαλόγου τοῦ βασιλέως εἰς ἐπί λέξει Ἑλληνικῆν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ κειμένου ἔχει ὡς κάτωθι:

«Οὐδεῖς δύναται νά ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὁ κ. Κομνηνός κατάγεται ἀπ' εὐθείας καί ἐκ πατρογονικῆς καταγωγῆς ἀπό τόν Δαυῖδ Β', τόν τελευταῖον Αὐτοκράτορα τῆς Τραπεζοῦντος, ὁ ὅποιος ἐδολοφονήθη κατά διαταγήν τοῦ Μωάμεθ ΙΙ, καί ὡς ἐκ τούτου ἐπιδεχομένου ὄλων ἐκείνων τῶν διακρίσεων τῶν ἀναλογουσῶν εἰς τήν καταγωγήν του».

Κατόπιν αὐτῆς τῆς γνωματεύσεως τοῦ *Sieur Chérin* συνεκλήθη τόν Ἀπρίλιον τοῦ 1782 Βασιλικόν Συμβούλιον, κατά τό ὅποιον ἀνεγνωρίσθη ἐπισημῶς ἡ ἀπ' εὐθείας καταγωγή τῆς οἰκογενείας τοῦ Δημητρίου Κομνηνοῦ ἀπό τόν Αὐτοκράτορα Δαυῖδ Β' Μέγαν Κομνηνόν τῆς Τραπεζοῦντος. Ἡ ἀπόφασις κατεπιστεύθη εἰς τά κάτωθι Πολιτειακά Σώματα τῆς Γαλλίας μέ ὄλα τά σχετικά ἔγγραφα, ἦτοι:

- Ἐνσφράγιστοι Ἐπιστολαί Ἐγκρίσεως τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου 16ου ὑπό ἡμερ. 15ης Ἀπριλίου, 1782.

- Καταχωρηθεῖσαι Ἐπιστολαί καί Ἐγγραφα εἰς τό Γαλλικόν Κοινοβούλιον, τήν 1ην Σεπτεμβρίου, 1783, καί ἐπίσης εἰς τό Ἐλεγκτικόν Συνέδριον τούτου ὑπό ἡμερ. 28ης Μαΐου, 1784, καί ἀκόμη

- Δημοσίευσις τῶν ἀνωτέρω Στοιχείων ἐν σχέσει πρὸς τὸν Αὐτοκρατορικὸν Οἶκον τῶν Κομνηνῶν κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος, 1784, εἰς τὴν Ἐκδοσιν τῶν «Ἐπισήμων Ἱστορικῶν Ἀκριβειῶν». Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ὁ Δημήτριος Κομνηνός ἔλαβεν ἐκ τοῦ βασιλέως τὸν τίτλον του Πρίγκηπος καὶ ἐνταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν ἔλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ τοῦ Ἴππικοῦ.

Ἐρχόμεθα τώρα νὰ ἐξετάσωμεν δι' ὀλίγων τὰ τῆς ζωῆς τῆς θυγατρὸς τοῦ Κωνσταντίνου Κομνηνοῦ καὶ ἀδελφῆς τοῦ Δημητρίου, τῆς Πανώριας. Ἡ Πανώρια ὑπανδρεύθη ἓνα εὐπορον ἔμπορον, τὸν M. Charles de Permon, μέ τὸν ὁποῖον ἀπέκτησε τρία τέκνα, ἓνα υἱὸν τὸν Albert καὶ 2 θυγατέρας, τὴν Cécile καὶ τὴν νεωτέραν ταύτης Laure. Ἡ Laure, ἡ μετέπειτα Δούκισσα d'Abrantès, ὡς σύγχρονος τῶν περιγραφομένων γεγονότων μᾶς δίδει εἰς τὰ γνωστά Ἀπομνημονεύματά της πλείστας ἐνδοοικογενειακὰς πληροφορίας τῶν Κομνηνῶν τῆς Κορσικῆς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς κάποιους μετέπειτα ἱστορικούς, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦντες νὰ περιγράψωσι τελείως ἄγνωστα εἰς αὐτοὺς οἰκογενειακὰ θέματα τῶν Κομνηνῶν ἀναφέρουσι πολλὰς ἀνακρίβειας ἢ ἀμφισβητοῦσι τὰ σχετικὰ μέ αὐτοὺς, ἀφοῦ δὲν ἦσαν σύγχρονοι τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ὅταν συνέβαινον τὰ γεγονότα καὶ ἐβασίζοντο εἰς διαστρεβλωμένας ἐκ τῶν πολλῶν δεκαετιῶν πληροφορίας, εἰς τὰς ὁποίας ὡς εἶναι φυσικόν παρεισφύουσι πάντοτε πλεῖσται ἀνακρίβειαι καὶ βεβαίως τὰ θέματα παρουσιάζονται ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν πεποιθήσεων καὶ ἐνδιαφερόντων ἐκάστου συγγραφέως.

Εἶναι ὁμως ἡ ὥρα νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὸ ἕτερον βασικώτατον σκέλος τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν, ἐκεῖνο τῶν Καλομέρων. Ὁ Θεόδωρος Στεφανόπουλος Κομνηνός καὶ ὁ Καλόμερος Στεφανόπουλος Κομνηνός ἦσαν ἀμφότεροι τέκνα τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν μετοικησάντων Ἑλλήνων Μανιατῶν εἰς Κορσικὴν, τοῦ Κωνσταντίνου Στεφανοπούλου Κομνηνοῦ IV, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ μετέπειτα συνεχισθεῖσαι στενῶταται οἰκογενειακαὶ σχέσεις μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν σκελῶν τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν εἰς Κορσικὴν.

Ὅταν ἐφθασαν οἱ πρῶτοι Ἑλληνες Μανιαῖται εἰς τὴν Κορσικὴν, ὁ μὲν Θεόδωρος παρέμεινε μέ τὸν πατέρα του Κωνσταντῖνον διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν. Τὸν Καλόμερον ὁμως ἔστειλεν ὁ πατὴρ του εἰς τὴν Φλωρεντίαν διὰ μίαν ἐμπιστευτικὴν ἀποστολὴν εἰς τὸν Μέγαν Δούκα τῆς Τοσκάνης (le Grand Duc de Toscane), ὀνομαζόμενον Κοσμάν τῶν Μεδίκων III. Πρὶν ὁμως ἐπιστρέψῃ ὁ Καλόμερος εἰς τὴν Κορσικὴν ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς του εἰς Τοσκάνην, ὁ γηραιὸς πατὴρ των Κωνσταντῖνος ἀποθνήσκει. Ὡς ἐκ τούτου ὁ Μέγας Δούξ τῆς Τοσκάνης ἐκράτησε κοντὰ του τὸν

Καλόμερον, ὁ ὁποῖος ἔτσι παρέμεινε εἰς Φλωρεντίαν. Αὐτή ἡ φιλόξενος στάσις τῶν Μεδίκων ἦτο ἀναμενόμενη, διότι ἀνέκαθεν οἱ Μεδικοί ὑπῆρξαν πολύ φιλόξενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας μετανάστας. Δι' αὐτὴν τὴν προστατευτικὴν συμπεριφορὰν τῶν Μεδίκων Ἀρχόντων πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὑπάρχει λόγος, τὸν ὁποῖον θὰ ἐξηγήσωμεν ἐντὸς ὀλίγου.

Ἀναφερόμενος εἰς τὸν Καλόμερον Στεφανόπουλον Κομνηνὸν λόγῳ τῆς μακροχρονίου παραμονῆς του εἰς Ἰταλίαν, ἐπῆλθε φυσικῶς τῷ τρόπῳ καὶ ὁ ἐξιταλισμὸς τοῦ ὀνόματος Καλόμερος, ὡς ἦτο ἐξ ἄλλου αὐτὸ συνηθέστατον μὲ πλείστα σύνθετα ὀνόματα Ἑλλήνων, πού μετηνάστευσαν εἰς Ἰταλίαν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα μετεφράσθησαν ἐπὶ λέξει ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὰ Ἰταλικά. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ὄνομα Καλόμερος, πού ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὰς λέξεις: καλὸς καὶ μέρος, δηλ. Buona καὶ Parte, ἐγένετο Ἰταλιστὶ Buonaparte.

Ὡς ἐλέχθη, αὐτὴ ἡ ἐπὶ λέξει μετατροπὴ τῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων εἰς τὰ Ἰταλικά ἦτο συνηθεστάτη. Ἔχομεν καὶ ἄλλα παραδείγματα τοῦ τοιοῦτου ἐξιταλισμοῦ Ἑλληνικῶν ὀνομάτων. Π.χ. ὑπάρχει μία ἄλλη μεγάλη οἰκογένεια τῆς Μάνης ἐκ τῆς ἰδίας πόλεως ὀρμηθεῖσα, δηλ. ἐκ τοῦ Οἰτύλου, καὶ ἡ ὁποία μετηνάστευσεν ἐκ Μάνης ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Φλωρεντίαν κατὰ μίαν ἄλλην πολὺ ἀρχαιότεραν περίοδον. Αὕτη ἦτο ἡ ἐπίσης μεγάλη Μανιατικὴ οἰκογένεια τῶν Γιατρῶν, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἐκ τῆς παραμονῆς των εἰς Ἰταλίαν ἐξιταλίσθη εἰς Medici (δηλ. Γιατροί) - ἡ περίφημος καὶ ἱστορικὴ οἰκογένεια τῶν Μεδίκων. Αὐτὸ ἀκριβῶς μᾶς ἐξηγεῖ καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν Μεδίκων πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ δὴ τοὺς Μανιάτας. Ἐν ἄλλο ὄνομα, αὐτὸ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐγκαταλείψαντες τὴν Μάνην ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸ Δουκάτον τῆς Μαντούης εἰς Ἰταλίαν μετωνομάσθησαν εἰς Arriva-Bene ἀπὸ τὸ «Καλόφθαστος». Εἰς τὴν ἐμπορικὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ὀμιλοῦντος συνήντησα Γάλλον διευθυντὴν ἐπιχειρήσεως, ὅστις ἀπεκαλεῖτο Monsieur Bienvenu, ὁ κ. «Καλωσόριστος».

Τὰ ἔτη παρῆλθον καὶ μίαν ἡμέραν μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰς δεκαετίας, φθάνει εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἑλλήνων εἰς Κορσικὴν, προερχόμενος ἀπὸ τὴν Τοσκάνην τῆς Ἰταλίας, εἰς ταξειδιώτης ὀνομαζόμενος Καλόμερος Buonaparte πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἐκεῖ συγγενῶν του. Ὡς ἦτο πολὺ φυσικόν οἱ Κομνηνοὶ τῆς Κορσικῆς ἐγνωρίσθησαν μὲ τὸν νεο-αφιχθέντα ἐκ Τοσκάνης συγγενῆ των Καλόμερον Buonaparte καὶ αἱ στεναὶ οἰκογενειακαὶ σχέσεις ἐπανασυνεστάθησαν καὶ συνεσφίχθησαν καὶ πάλιν μεταξύ τῶν δύο συγγενικῶν οἰκογενειῶν των. Ἦτο γνωστὸν εἰς ἀμφοτέρας τὰς οἰκογενείας, ὅτι ἀρχηγὸς τῶν πρώτων Ἑλλήνων Μανιατῶν εἰς Κορσικὴν ἦτο ὁ Πρωτογέρων

(protog ronde) Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος Κομνηνός και  τι μαζί του μεταξύ πολλών άλλων συγγενών ήσαν και δύο τέκνα του, οι Θεόδωρος και Καλόμερος. Επίσης  γνώριζον πολύ καλά,  τι   Καλόμερος είχε μεταβή εις τόν Μέγαν Δούκα τής Τοσκάνης,  που και παρέμεινε εκεί πλησίον των Μεδίκων μετά τόν θάνατον του πατρός του Κωνσταντίνου. Ως μās αναφέρει δ  η Δούκισσα d'Abbrant s εις τ  Απομνημονεύματά της,  ταν εις τήν οικογένειάν των  μίλου δια τόν  κ Τοσκάνης  φιχθέντα Καλόμερον και τήν οικογένειάν του ο δέποτε  νεφέροντο εις αυτούς  ς οι Buonaparte,  λλά  ς οι Καλόμεροι. Και  κόμη αι δύο οικογένειαι  μίλουν πάντοτε μεταξύ των Ελληνικά.

Αι σχέσεις των δύο συγγενικών οικογενειών συνεσφίχθησαν,  ς ειπομεν, μεταξύ των εις μέγαν βαθμόν. Αι Κυρίαί Πανώρια de Permon και Maria-Laetitia Carlo Καλομέρου Buonaparte, δηλ. η μητέρα του Ναπολέοντος, αι  ποίαι ήσαν περίπου τής ίδιας ηλικίας,  νεπτυξαν μεταξύ των πολύ στενάς οικογενειακάς σχέσεις. Απο τ   πομνημονεύματά της Δουκίσσης de Abbrant s μανθάνομεν  κόμη,  τι και αι δύο  ταί γυναίκες ήσαν  κπάγλου καλλονής και  θεωροϋντο  πο πάντων,  ς αι  ραιότεραι γυναίκες  λης τής Κορσικής. Εξ  λλου και τό  νομα τής Πανώριας  κ του Πανωραία βεβαιοϊ δια τήν μεγάλην  μορφιάν της.

Ας γνωρίσωμεν  μως καλύτερον τας δύο  τάς οικογενείας de Permon και Buonaparte, πού  ίλκον τήν καταγωγήν των  κ των πρώτων Κομνηνών τής Κορσικής, και αι  ποίαι  ίναί βασικοί πρωταγωνισταί εις τήν  ποψινήν διάλεξιν.   Carlo η Charles (Calomeros) Buonaparte και η Maria-Laetitia  πέκτησαν τ  κάτωθι 8 παιδιά: Τους Joseph (Giuseppe), τόν δευτερότοκον Ναπολέοντα (Napol one), Lucien (Luciano), Marianne (Maria-Anna), Louis (Luigi), Pauline (Maria-Paoletta), Caroline (Maria-Annunciata - Μαρία-Ευαγγελία) και Jérôme (G ronimo).   Ναπολέων  γεννήθη τήν 15ην Αύγουστου, 1769. Τήν μητέρα του Μαρίαν-Λαιτίτσια  πήραν οι πόνιοι εις τόν ΚαθεδρικόΝ Ναόν του Ajaccio κατά τήν διάρκειαν τής θείας Λειτουργίας τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου. Η Πανώρια Κομνηνή - de Permon ήτο παρούσα κατά τήν γέννησιν του Ναπολέοντος. Πολλάς φορές δ   παιρνε τόν νεογέννητον Napoleone  πο τήν κούνιαν του εις τας  γκάλας της,  παιζε μαζί του και τόν  νανούριζεν.

Μετά τινα  τη η οικογένεια Charles και Πανώριας de Permon  γκατεστάθη λόγω των  μπορικών  ργασιών του συζύγου εις Νότιον Γαλλίαν εις Montpellier. Εκεί μίαν  μέραν πληροφοροϋνται,  τι εις  ν πολύ φθηνόν ξενοδοχείον τής πόλεως είχε φθάσει δια  εραpeίαν   βαρέως  σθενών  ξάδελφός

των Carlo ή Charles Καλόμερος Βοναπάρτης. Μόλις τό έμαθον οί de Permon άμέσως τόν έπεσκεφθησαν είς τό φθηνόν ξενοδοχείον όπου κατέλυσε, λόγω τής δυσκόλου οίκονομικής καταστάσεως τής οίκογενείας Buonaparte, και έπιμένοντες τόν έφερον είς τό σπίτι των διά νά μείνη μαζί των. Εκεί έμεινε ο Carlo μέχρι του θανάτου του, άφησε δέ τήν τελευταίαν του πνοήν είς τάς άγκάλας τής Πανώριας και του συζύγου της. Αύτή ή χειρονομία τών μακρυνών εξαδέλφων των, τήν όποιαν οί Καλόμεροι ούδέποτε έλησμόνησαν, έδωσε δέ τάς δύο συγγενικές οίκογενείας άκόμη στενώτερον.

Αλλά άς προχωρήσωμεν είς τήν σταδιακήν ένηλικίωσιν του Ναπολέοντος. Ο Ναπολέων άνεχώρησεν από τήν Κορσικήν είς ήλικίαν 9 έτών. Τά πρώτα στοιχεΐα τής Γαλλικής γλώσσης τά έδιδάχθη είς τήν πόλιν Autun είς τήν Σχολήν τών Τησουϊτών, όπου ένεγράφη τόν Ιανουάριον του 1779, όταν ήτο 10 έτών. Μετά οί ιδικοί του μέ πολλάς δυσκολίας ήδυνήθησαν νά τόν έγγράψωσιν είς τήν Στρατιωτικήν Σχολήν τής Brienne-le-Chateau είς τήν Διοικητικήν Περιφέρειαν Καμπανίας - Αρντέν (Champagne - Ardenne). Κηδεμών του ήτο ο θεΐος Δημήτριος Κομνηνός. Ο Ναπολέων είχεν ιδιαιτέραν κλίσιν είς τά Μαθηματικά, τήν Ιστορίαν και Γεωγραφίαν. Απομονωμένος ώς ήτο, μακράν τής οίκογενείας του και καταφρονημένος από τούς συμμαθητάς του - αυτός έν χωριατόπαιδον καταγόμενον από τήν νήσον τών θεωρουμένων άκόμη τότε άγροίκων Κορσικανών, όμιλοῦντος τά Γαλλικά μέ τήν χαρακτηριστικήν παρεφθαρμένην Κορσικανήν προφοράν, ο Ναπολέων άφιέρωθη είς τήν μελέτην και ηύρισκε μεγάλην εύχαρίστησιν νά διαβάζη βιβλία, τό έν μετά τό άλλον, είς τά άνωτέρω θέματα, όπου είχε κλίσιν.

Είς τήν Brienne-le-Chateau ο Ναπολέων δέν ήτο ηύχαριστημένος και ήσθάνετο πολύ απομεμακρυσμένος από τό κέντρον τής Γαλλίας, τό Παρίσι, όπου ήσαν τά μεγάλα δρώμενα, ώς λέγομεν σήμερα. Δι' αυτό ήθελε νά έγγραφη είς τήν φημισμένην Βασιλικήν Στρατιωτικήν Σχολήν τών Παρισίων. Μέ πολύ μεγάλας οίκονομικής θυσίας τής οίκογενείας του και μέ τήν βοήθειαν του θεΐου Δημητρίου Κομνηνου και τών de Permon, οί όποιοι έν τῷ μεταξύ μετεκόμισαν είς Παρισίους, έξησφάλισαν μίαν κρατικήν έπιχορήγησιν από τόν Βασιλέα, μέσω του φιλέλληνος Κυβερνήτου τής Κορσικής, Κόμητος de Marbeuf, διά τέκνον «άπόρων εύγενών» και έτσι επέτυχον νά έγγράψωσι τόν Ναπολέοντα είς τήν Βασιλικήν Στρατιωτικήν Σχολήν τών Παρισίων τήν 14/10/1784 είς ήλικίαν 15 έτών. Επετεύχθη δέ τουτο λόγω τής Κομνηνής έξ αίματος καταγωγής του πατρός του Carlo Buonaparte, που αυτό έδικαιολόγησε τήν βασιλικήν χορηγίαν προς τέκνον «άπόρων εύγενών». Είς τό Παρίσι ή θεία Πανώρια και ο σύζυγός της Charles ώς και ο

θεῖος Πρίγκηψ Δημήτριος Κομνηνός ἐκάλουν τόν νεαρόν Ναπολέοντα εἰς τό σπίτι των καί τόν ἐφιλοξένουν κατά τās ἐλευθέρας ἡμέρας του. Παρεμπιπτόντως πρέπει νά ἀναφερθῆ ὅτι ὁ Πρίγκηψ Δημήτριος Κομνηνός ἐγινε μεγάλη Ἑλληνική προσωπικότης εἰς τήν Γαλλικήν Κοινωνίαν. Ἰδρυσεν εἰς τό Παρίσι τήν ἐθνικήν ἀπελευθερωτικήν ὀργάνωσιν ὑπό τήν ἐπωνυμίαν «Ἑλληνόγλωσσον Ξενοδοχεῖον», ἡ ὁποία ὑπῆρξε προάγγελος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καί τῆς στηρίξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Ὁ Ναπολέων εἰς τήν Στρατιωτικήν Σχολήν τῶν Παρισίων ἤρχισε νά δεικνύῃ ἐμφανέστερον τήν διαμόρφωσιν τῆς προσωπικότητός του καί ὁ χαρακτήρ του νά σκληρύνηται. Ἐγινεν αὐταρχικώτερος καί ἐπίμονος εἰς τās ἀπόψεις του. Συνεχῶς, ἀνεφέρετο εἰς τήν Μάνην καί τούς Μανιάτας καί τόν τρόπον ἀνατροφῆς των, πού προσωμοίαζε μέ ἐκεῖνον τῆς γειτονικῆς των ἀρχαίας Σπάρτης, καί ἔλεγεν εἰς τόν θεῖον Δημήτριον καί τούς de Permon, ὅτι ἐπρόκειτο νά γράψῃ εἰδικήν ἐκθεσιν ἐπί τοῦ θέματος τῆς αὐστηρᾶς διαπαιδαγωγήσεως τῶν Μανιατῶν καί ἀρχαίων Σπαρτιατῶν εἰς τόν Ὑπουργόν τῶν Στρατιωτικῶν διά νά ἐφαρμοσθῶσιν αἱ μέθοδοι ἐκεῖναι καί εἰς τήν Στρατιωτικήν Σχολήν τῶν Παρισίων καί γενικώτερον εἰς τόν Γαλλικόν Στρατόν. Τό ὅτι ὁ Ναπολέων ἐκαμνε διαρκῶς τήν σύγκρισιν μέ τήν Μάνην καί τήν γειτονικήν ἀρχαίαν Σπάρτην ἐπιλέγων νά ἀναφέρηται μόνον εἰς τήν Ἑλλάδα, εἶναι ἀκόμη ἐν ἐνδεικτικόν σημεῖον, ὅτι εἶχε πλήρη γνῶσιν διά τήν καταγωγῆν τῆς οἰκογενείας του ἐκ τῶν Κομνηνῶν καί διά τόν πρόγονόν του εἰς Κορσικήν τόν Πρωτογέροντα (protogéronde) Κωνσταντῖνον Στεφανόπουλον Κομνηνόν, ὁ ὁποῖος μέ τούς 730 Μανιάτας μετώκησαν ἐκ Μάνης, ἐξ οὔ δέ καί ἤντλει διαρκῶς παραδείγματα ἀπό αὐτούς.

Πρέπει ἐπίσης νά σημειωθῆ ὅτι ὁ Ναπολέων πάντοτε εἰς τήν σταδιοδρομίαν του ἐνεπιστεύετο τούς συγγενεῖς του Μανιάτας Στεφανοπούλους Κομνηνοῦς τῆς Κορσικῆς καί τούς ἔστελλεν εἰς διαφόρους ἀποστολάς τόσον εἰς τήν Βαλκανικήν Χερσόνησον ὅσον καί εἰς τήν ἀγαπημένην του Μάνην. Μάλιστα τό 1801 ὁ Ναπολέων ἀπέστειλεν εἰς τήν Μάνην μίαν κορβέτταν πλήρη πολεμοφοδίων. Οἱ δέ Μανιάται εἶχον πάντοτε ἀνοικτούς τούς λιμένας των εἰς τόν Γαλλικόν Στόλον τοῦ Ναπολέοντος.

Πλησιάζων τήν λῆξιν τῆς παρουσιάσεως ταύτης πρέπει ἐπίσης νά γνωρίζωμεν ὅτι εἰς τό θέμα τῆς Ἑλληνικῆς Μανιατικῆς καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας τοῦ Ναπολέοντος οὐδεμία δημοσιότης δίδεται καί τό εὐρύ κοινόν ἀγνοεῖ τά σχετικά μέ αὐτήν. Ἀπλῶς ἀναφέρεται ὁ Ναπολέων ὡς Κορσικανός ἢ Ἰταλικῆς καταγωγῆς προερχόμενος ἀπό μίαν οἰκογένειαν

λεγομένην Buonaparte. Βεβαίως ούτε και ο Ναπολέων ήθελε τότε ως ο αναδειχθείς Στρατάρχης και μετέπειτα Αυτόκράτωρ του Γαλλικού Έθνους να παρουσιάζεται εις τόν Γαλλικόν λαόν κάμνων χρήσιν τής Ελληνικής Μανιατικής καταγωγής του, διότι τοῦτο τότε θά ἐνήργει ἀρνητικῶς διά τόν ἴδιον και τήν σταδιοδρομίαν του και δέν θά ἐγίνετο ἀποδεκτόν ἀπό τόν Γαλλικόν λαόν. Νά μή λησμονῶμεν ὅτι και ἡ ψυχολογική κατάστασις τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ ἐπιθυμοῦντος οἱ ἡγέται του πλέον νά προέρχωνται ἐκ τῶν σπλάχνων του ἦτο ἐξαιρετικῶς ἀσταθής κατά τήν περίοδον τής Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως και τήν ἀμέσως μετά ταύτην περίοδον. Ἦτο ἤδη μεγάλη παραχώρησις ἐκ μέρους τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ τότε νά ἀποδεχθῆ τόν Ναπολέοντα, τόν ἐκ τῆς σχετικῶς νέο-προσαρτηθείσης Κορσικῆς ὡς ἡγέτην του. Μόνον λοιπόν ἐμέσως ἀφήνεται ὑπό τοῦ Ναπολέοντος νά ὑποδηλωθῆ ἡ ἀγάπη του πρὸς τήν Μάνην και τήν ἀρχαίαν Σπάρτην, ὡς ἔχομεν προσέξει ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων.

Ἐπί πλέον πρέπει νά σημειωθῆ ὅτι ὁ Ναπολέων οὐδέποτε διέψευσε τό πολύ ἀποκαλυπτικόν περιεχόμενον τῶν Ἀπομνημονευμάτων τῆς μακρινῆς ἀνεψιάς του Laure, τήν ὁποίαν μάλιστα ἐφρόντισε νά ὑπανδρεύσῃ μέ τόν ἐμπιστον ὑπασπιστήν του Στρατηγόν Junot, Δούκα d'Abrantès. Ἐπίσης οὐδέποτε διέψευσε εἴτε ἡ οἰκογένεια του εἴτε ὁ ἴδιος τό γενεαλογικόν βιβλίον τοῦ Maître le Chevalier d'Henin, διά τήν καταγωγήν τῶν Κομνηνῶν, τό ὁποῖον ἀνεφέρετο εἰς τούς Καλομέρους Κομνηνοῦς και τό ὁποῖον ἐξεδόθη πρὶν ὁ Ναπολέων γίνεῖ γνωστός και διάσημος, ἐπομένως τό βιβλίον αὐτό δέν ἐγράφη μέ σκοπόν τήν ἐπιδίωξιν οἰασθήποτε εὐνοίας.

Ἡ Δούκισσα de Abrantès εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματά της πιστοποιοῦσα τήν καταπίεσιν τοῦ θέματος τῆς καταγωγῆς τοῦ Ναπολέοντος ἐπιγραμματικά ἀναφέρει: « Le tombeau du géant de la gloire attire trop le regard du monde entier - le lieu de son berceau n'inspire pas le plus vif intérêt ». Δηλ. «Τό μνήμα τοῦ γίγαντος τῆς δόξης προσελκύει πολύ τὰ βλέμματα ὅλου τοῦ κόσμου - ὁ τόπος τοῦ λίκνου του δέν ἐμπνέει τό ἐντονον ἐνδιαφέρον». Καί ὁμως ἡ Κομνηνή καταγωγή του εἶναι πολύ οὐσιῶδες στοιχεῖον διά νά γνωρίσῃ και ἀντιληφθῆ τις τήν ψυχοσύνησιν και τήν διαμόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνδρός τῆς Ἱστορίας. Εἶναι, ἐξ ἄλλου, ἡ ἐντονος και βαθυτάτη πεποίθησις τοῦ ὀμιλοῦντος ὅτι ἀνευ ὀρθῆς γνώσεως και μελέτης τῆς οἰκογενειακῆς καταγωγῆς και προελεύσεως τοῦ Ναπολέοντος κάθε μελέτη ἢ ἔστω προσπάθεια μελέτης τῆς προσωπικότητος τούτου εἶναι ἀναποφεύκτως καταδικασμένη εἰς πολύ σοβαράς ἀνακριβείας και ἱστορικά λάθη.

Προτού κλείσω τήν μελέτην ταύτην θά ἤθελον νά μοῦ ἐπιτρέψητε νά προσθέσω ἀκόμη μερικές παρατηρήσεις ἐπί πλέον ἐνισχυτικᾶς τῆς Κομνηνῆς Ἑλληνικῆς Μανιατικῆς καταγωγῆς τοῦ Ναπολέοντος καί τᾶς ὁποίας ἄφησα ὡς κατακλείδα τῆς παρούσης ὀμιλίας. Ἡ πρώτη εἶναι, ὅτι ἡ πληροφορία διὰ τήν καταγωγήν τοῦ Ναπολέοντος ἀπό τούς Κομνηνοῦς τῆς Μάνης προῆλθεν ἀπό μελετημένους ἱστορικούς καί γενεαλόγους τῆς Γαλλίας καί τῆς Ἰταλίας καί μετεφέρθη πολύ ἀργότερον εἰς τήν Ἑλλάδα, καί ἐπομένως ἡ καταγωγή τοῦ Ναπολέοντος δέν δύναται νά θεωρηθῆ ὡς μία φήμη κατασκευασθεῖσα ὑπό τῶν Ἑλλήνων, δηλ. ὡς μία Ἑλληνική φαντασίωσις πρὸς τόνωσιν τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος. Πρόκειται περὶ μελετῶν ἱστορικῶν καί λογίων Γάλλων καί ἄλλων Εὐρωπαίων, δηλ. προελθουσῶν κατὰ πρῶτον ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ καί οὐχί ἐξ Ἑλλάδος.

Μία ἄλλη παρατήρησις εἶναι ἐπίσης ἡ κάτωθι: Κάποιοι νεώτεροι ἀντιρρησῖαι ἱστορικοί, οἱ ὅποιοι δέν ἀπεδέχοντο τήν Κομνηνὴν καταγωγήν τοῦ Ναπολέοντος ἐκ τῶν Κομνηνῶν Καλομέρων, ἀναφέρουσιν ὅτι ὑπῆρχεν ἤδη οἰκογένεια *Buonaparte* εἰς τήν Ἰταλίαν. Ἡ πλάνη εἰς τόν ἰσχυρισμόν αὐτόν ἐγκείται, κατὰ τήν ἀποψίν μου, εἰς τό ὅτι θεωροῦσιν ὅτι εἰς τήν μεγάλην Ἰταλικήν ἐπικράτειαν ὑπῆρχε μόνον μία οἰκογένεια μέ τήν ὀνομασίαν αὐτήν. Ἀντιλαμβάνεται κανεῖς ἀμέσως ὅτι πρόκειται περὶ πλάνης, ὅταν σκεφθῆ κάποιος πρὸς στιγμὴν τὰ ὀνόματα τῶν ἰδικῶν μας Προέδρων εἰς τήν τόσον μικράν χώραν μας: Κυπριανοῦ, Βασιλείου, Κληρίδης, Παπαδόπουλος, Αναστασιάδης. Πόσαι οἰκογένειαι ὑπάρχουσι μέ αὐτὰ τὰ ὀνόματα; Ἡ τό ὄνομα Παπανδρέου εἰς Ἑλλάδα. Ἡ οἱ Ἀμερικανοὶ Πρόεδροι, ὡς *Wilson, Kennedy, Johnson, Carter, Clinton, Bush*. Καί εἰς Γερμανίαν οἱ Καγκελλάριοι *Brandt, Schmidt, Schröder*. Ἡ συγκεκριμένη ὁμως οἰκογένεια τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου προήρχετο ἐξ ἀδιασείστων στοιχείων ἐκ τῶν Κομνηνῶν καί κατ' οὐσίαν ἐκ τοῦ Καλομέρου, υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου Στεφανοπούλου Κομνηνοῦ, τοῦ πρώτου ἀφιχθέντος εἰς Κορσικὴν Πρωτογέροντος τῶν Ἑλλήνων Μανιατῶν ἀποίκων, ἀνεξαρτήτως ἄλλων οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι δυνατόν νά ἔφερον τό ἴδιον ὄνομα εἰς Ἰταλίαν ἢ ἄλλαχοῦ.

Καί ἀκόμη κάποιαι ἐπιπρόσθετοι παρατηρήσεις: Εἶναι δυνατόν νά πιστεύσῃ κανεῖς, ὅτι δέν ἦτο εἰς γνῶσιν τοῦ Ναπολέοντος ἡ μεγάλη Ἱστορικὴ καταγωγή του; Εἶναι δυνατόν αὐτός, ὁ ὅποιος δέν ἄφηνε βιβλίον ἱστορικόν ἀδιάβαστον, νά μὴν εἶχεν ἀναγνώσῃ τό ἑξοχον γενεαλογικόν βιβλίον τοῦ *Maître le Chevalier d'Hénin*, πού ἀνεφέρετο καί εἰς τούς Κομνηνοῦς – Καλομέρους, καί πού ἦτο βασισμένον εἰς ἀνεγνωρισμένους παλαιούς ἱστορικούς, διὰ τήν Τρωϊκὴν, Λατινικὴν–Ρωμαϊκὴν καί Βυζαντινὴν γενεαλογία καί καταγωγήν

τῶν Κομνηνῶν; Εἶναι δυνατόν νά μὴν ἦτο εἰς γνῶσίν του καί ἡ Γαλλικὴ Βασιλικὴ γενεαλογικὴ ἀναγνώρισις τοῦ 1782 διὰ τοὺς Κομνηνοὺς, τὴν ὁποίαν μέ τόσῃν προσπάθειαν ἠγωνίσθη νά ἀποδείξῃ τόσον ἐπιτυχῶς ὁ κηδεμὼν του θεῖος Πρίγκηψ Δημήτριος Κομνηνός; Εἶναι τέλος δυνατόν ὁ Ναπολέων, ὁ ὁποῖος ἐμεγάλωσεν εἰς τὴν θέρμην τῶν Κομνηνῶν οἰκογενειῶν, τόσον ἐκείνης τῶν γονέων του ὅσον καί ἐκείνης τῶν ἐξαδέλφων του, ἐκ τῆς ὁποίας οἰκογενείας τόσον ὁ θεῖος Πρίγκηψ Δημήτριος Κομνηνός ὅσον καί ἡ θεία του Πανῶρια Charles de Permon καθ' ὅλον τό διάστημα μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως του ἦσαν οἱ κηδεμόνες καί καθοδηγηταί του εἰς τὰς δύο Στρατιωτικὰς Σχολὰς πού ἐφοίτησεν καί ἐπίσης τὸν ἐφιλοξένουν εἰς τό σπίτι των εἰς τό Παρίσι καί τότε καί μετέπειτα ὅταν ἐγίνε διάσημος, νά μὴν τοῦ ἀνέφερον διὰ τὴν ἐνδοξὸν καταγωγὴν τῆς οἰκογενείας των, πού ἤρχιζεν ἀπὸ τὰ βᾶθη τῶν τριῶν καί ἡμισείας χιλιετηρίδων; Εἶναι δυνατόν ὁ θεῖος Δημήτριος νά μὴν τοῦ ἔδωκε νά διαβάσῃ τὴν ἐξαίρετον ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Maître Koch τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, ὅπου ἐπεξηγεῖ ὅλα τὰ σχετικὰ περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Κομνηνῶν; Ἀρκεῖ καί μόνον νά κυττάξῃ κάποιος τὴν μεγαλοπρεπῆ συμπεριφορὰν τοῦ Ναπολέοντος καί τὴν ἐμφάνισίν του πού ἠλέκτριζε τοὺς πάντας καί διέχεε εἰς ὅλους τοὺς παρευρισκομένους τὴν ἀπαίτησίν του δι' ἀπόλυτον σεβασμὸν καί ὑποταγὴν πρὸς αὐτόν καί αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Πάπα, πού θά τὸν ἔστεφεν Αὐτοκράτορα, διὰ νά ἀντιληφθῆ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἐγνώριζε πολὺ καλῶς καί ποῖος ἦτο καί ποία ἦτο καί ἀπὸ ποῦ προήρχετο ἡ καταγωγὴ του.

Καί ἡ τελευταία παρατήρησις πρὸς τοὺς ἀντιρρησίας τῆς Ἑλληνικῆς Κομνηνῆς καταγωγῆς τοῦ Ναπολέοντος: Ποῖον σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ ἡ ἀφιξίς καί ἐπανεμφάνισις τοῦ προπάππου τοῦ Ναπολέοντος, τοῦ Καλομέρου, ἀφ' ἑνὸς ὀμιλοῦντος Ἑλληνικά καί ἀφ' ἑτέρου κατευθυνθέντος μετὰ ἀπὸ τόσας δεκαετίας κατ' εὐθείαν εἰς τὰς Καρυάς (Cargèse) καί τό Αἰάκειον (Ajaccio), γυρεύοντος νά ἐντοπίσῃ τοὺς διαμένοντας ἐκεῖ Ἑλληνας Μανιάτας Κομνηνοὺς συγγενεῖς του; Ἐάν ἦτο γνήσιος Κορσικανός ἢ Ἰταλός, ὡς κάποιοι διατείνονται, τότε ὁ προπάππος του θά ἐπήγαινε νά γυρεύσῃ τοὺς συγγενεῖς του εἰς τὰς κεντρικὰς ἢ ἀνατολικὰς ἢ ἄλλας περιοχὰς τῆς Κορσικῆς καί ὄχι εἰς τὰς δύο πόλεις, πού ἦσαν τὰ κέντρα τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν εἰς τὴν Κορσικὴν καί μάλιστα νά κτίσῃ καί τό σπίτι τῶν Καλομέρων Buonaparte ἀκριβῶς εἰς τό μέσον καί τό κέντρον τῆς Ἑλληνικῆς παροικίας εἰς Αἰάκειον;!

Ἡ ἱστορικὴ πραγματικότης λοιπὸν ὑπάρχει καί εὐσταθεῖ, παρ' ὅλην τὴν καταπίεσιν πού τῆς ἐξεσηκώθη περὶ τῆς μὴ καταγωγῆς τοῦ Ναπολέοντος ἐκ τῶν Κομνηνῶν Καλομέρων, καί θά

παραμένη εις τούς αιώνας αναλλοίωτος, ζωντανή και άκμαία μεταξύ τών έπαϊόντων, ώς σās έχει άπόψε άναπτυχθῆ τό θέμα, του όμιλητου βασισθέντος εις τούς ιστορικούς αύτους μέ πλείστας, ώς πιστεύω, πειστικές άποδείξεις, και δέν δύναται νά τήν άρνηται οίσοδήποτε ούτε νά τήν άλλοιώνη. Είμαι άναγκαϊον νά γνωρίζωμεν οί νεώτεροι τόν ύψιστον ρόλον τόν όποϊον διεδραμάτισαν οί Κομνηνοί εις τήν Παγκόσμιον Ιστορίαν, τόσον οί πρόγονοί των, οί όποιοι ώς ύποδειγματικοί ηγέται έμάχοντο κατ' άναριθμητών άντιπάλων και έβασίλευον άπό τῆς έποχῆς τῆς Τροίας και του Αίνειου, και μετά άπό τών Ρωμαϊκών χρόνων μέχρι τῆς έποποιίας του Βυζαντίου, και διά τών άπογόνων των τῆς Μάνης, τῆς Κορσικῆς και τῆς Γαλλίας μέ έπιστέγασμα τούτων ένα νεώτερον Κομνηνόν - τόν Ναπολέοντα Βοναπάρτην.

Ο Ναπολέων κατίσχυσε τῆς κυρίως Εύρώπης καταλαβών ταύτην άπ' άκρου εις άκρον, άπό τήν Δύσιν μέχρι τήν Ανατολήν και άπό Βορράν μέχρι τόν Νότον, διά νά μεταφέρη και μεταδώσῃ εις τούς λαούς μιās νέας Εύρώπης τās άρχās, τό πνεύμα και τās άξίās τῆς Γαλλικῆς Έπαναστάσεως, αίτινες συνωψίζοντο εις τό άθάνατον τρίπτυχον Δόγμα τῆς Έλευθερίας, τῆς Ισότητος και τῆς Αδελφότητος. Πράττων τουτο επανελάμβανεν εις τήν πρῶξιν τά έπιτεύγματα και τās λάμψεις τῆς τρισχιλιοπεντακοσιετοῦς ιστορίας και παραδόσεως τῆς μυθώδους και ένδόξου οικογενείας εκ τῆς όποιας προήρχετο και ειλκει τήν καταγωγήν του. Η Γαλλία του 19ου αϊώνος έτίμησε παντοιοτρόπως τόν Ναπολέοντα και μέ άποκορύφωμα μετά θάνατον τήν ταφήν τῆς τέφρας του εις μνημεϊον εις τό Μέγαρον τών Απομάχων (Hôtel des Invalides) έν μέσω τῆς Γαλλικῆς Σημαίας και τών σημαϊών τών Στρατιωτικών Συνταγμάτων του.

Παρ' όλον ότι έν τῷ μεταξύ εις τούς καιρούς μας τά πολιτικά συστήματα μετεξελίχθησαν εις τήν φιλελευθέραν Δημοκρατίαν, αί σύγχρονοι Γαλλικαί Κυβερνήσεις δέν πρέπει νά ύποβαθμίζωσι και παραμερίζωσι τήν σημασίαν τῆς Ναπολεοντείου έποχῆς και τῆς επιδράσεως ταύτης επί τῆς Εύρώπης τῆς τότε έποχῆς μέχρι και τών ήμερῶν μας. Κατά τήν άποψιν του όμιλοῦντος δέν ύπάρχει καλύτερος τρόπος συγκερασμοῦ όλων τών περι τόν Ναπολέοντα στοιχείων, άπό τήν έπίσημον πλέον άναγνώρισιν και τῆς πραγματικῆς καταγωγῆς του Ναπολέοντος ύπό τών νεωτέρων πολιτικῶν τῆς Γαλλίας και του Γαλλικοῦ λαοῦ έν γενει- μία άναγνώρισις ἡ όποία θά δώσῃ εις τήν Ναπολεόντειον έποχήν μιάν άκόμη βαθυτέραν και έπισημοτέραν διάστασιν ώς και μιάν ιδιαιτέραν Έθνικῆν ύπερηφάνειαν εις τήν Γαλλίαν, άφοῦ ό τότε Στρατάρχης και Αύτοκράτωρ της δέν ἦτο έν άπλοῦν ιστορικῶς ούρανοκατέβατον

πρόσωπον ἐκ Κορσικῆς, ἀλλὰ τούναντίον ὁ τότε ἡγέτης τοῦ Γαλλικοῦ Ἔθνους ἦτο εἷς γνήσιος ἀπόγονος μιᾶς τῶν ἐνδοξοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας, καθὼς ἡ καταγωγή του καί αἱ πρῶται ρίζαι ταύτης ἀνήγοντο εἰς τοὺς Βασιλεῖς τῆς Τροίας, τὸν Αἰνεΐαν, τοὺς Λατίνους καί Ρωμαίους Αὐτοκράτορας καί δι' αὐτῶν εἰς τοὺς Κομνηνοὺς – τοὺς φημισμένους Αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, ὡς ἤδη Γάλλοι καί ἄλλοι ἱστορικοὶ μελετηταὶ καί λόγιοι μὲ σχολαστικὴν λεπτολογίαν ἔχουσιν ἀναφερθῆ καί ἀποδείξει. Αὐτό δέ οὐδόλως μειώνει τὴν ἱστορικὴν σημασίαν τῆς Κορσικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν ἱστορίαν ἐφ' ὅσον τό ἐκεῖ παραμεῖναν Ἑλληνικόν στοιχεῖον καί μὲ αὐτό βεβαίως ὁ Ναπολέων ἦσαν πλέον ὅλοι γόννοι τῆς Κορσικῆς.

Ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῆς καταγωγῆς τοῦ Ναπολέοντος ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομνηνοῦ στοιχείου τῆς Νήσου ταύτης θά προσδώσῃ ἐπίσης καί εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν, ἣτις δυστυχῶς εἰς τὸν ἀναβρασμόν τῆς ἐξάρσεώς της ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ πολλῶν ἀκροτήτων, θά προσδώσῃ μίαν ἐλλείπουσαν εὐγενῆ αἰγλήν καί μεγαλοπρέπειαν, ὡς ἐπίσης καί εἰς αὐτόν τοῦτον τὸν Γαλλικόν Λαόν τῆς τότε ἐποχῆς ἀλλὰ καί εἰς τό Γαλλικόν Ἔθνος τῆς σήμερον, ἀκόμη δέ καί εἰς ὅλους ἡμᾶς τοὺς ἀπανταχοῦ γνησίους φίλους τῆς Γαλλίας, οἱ ὅποιοι ἐορτάζομεν καθ' ὅλον τὸν μῆνα αὐτόν μετὰ μεγάλης ὑπερηφανείας τὴν ἀγαπημένην μας Γαλλοφωνίαν.

Σᾶς εὐχαριστῶ,

Λάμπης Γ. Κωνσταντινίδης